

gødt, at der er en Hindring; thi man vil dog vist indrømme, at det er godt, at der er en Hindring for dem, der paa den Maade have løst Sognebaandet, saaledes at det ikke er aldeles let at bryde den Forbindelse, som dog maa anses for at være den normale. Derfor som denne Lov derfor kom ud, saaledes som den ærede Rigsdagsmand puffer, saa vilde der derved fremkalde en Afskillelse og en Adspjaltelse, og dette kan dog ikke være ønskeligt. Det er heller ikke Hensigten med Loven af 4de April 1855 om Sognebaandets Løsning at fremkalde en saadan Adspjaltelse, og man skal derfor, synes mig, vogte sig for at lægge en saadan Betydning i denne Lov, som efter min Formening i og for sig er god og har virket særdeles meget Gavnligt. Naar det ogsaa idag er udtalt, at hvis der skulde være nogen Betydning i Loven om Sognebaandets Løsning, saa maatte den Lov, der her foreligger, følge efter, altsaa at denne Lov skulde være en nødvendig Conseqvent af Loven om Sognebaandets Løsning, saa maa jeg bestemt benægte dette. Loven om Sognebaandets Løsning har netop en stor Betydning derved, at den har en Begrænsning. Den tilsteder de Bekymrede, dem, der føle Trang dertil, at søge en Præst, hos hvem de kunne finde den Opbyggelse, de attraae; men den sætter tillige en Hindring, en stor Begrænsning for dem, idet den forpligter dem — saaledes forstaaer jeg § 6 i bemeldte Lov — til at søge den fremmede Præsts Kirke, og derved lægger den nogen Banfælighed iveien for dem, der ville løse Sognebaandet. Friheden er i det Hele taget en overordentlig god Ting, men den kan blive et farligt Gode, dersom Alt, hvad man kan kalde Frihedens Conseqventer, tillige blev givet med den. Enhver har Frihed til at slutte sig til hvilken Præst eller, om man vil, til hvilken Menighed, han vil, det staaer ganske i hans Magt, det er det, som Loven af 4de April 1855 gaaer ud paa, men den gaaer ikke ud paa Andet eller Mere. Den foreliggende Lov gaaer derimod ud paa Mere end Loven af 4de April 1855. Den sidstnævnte Lov kan meget godt eksistere, uden at den foreliggende Lov kommer til, og derfor kan man ikke med Rette sige, at den foreliggende Lov er den nødvendige Conseqvent af Loven af 1855. Jeg

troer derfor, at det vilde være farligt, om man paa den Maade kom altfor langt ind paa en Glidbane; thi naar man først havde vedtaget, at Altergang kunde tilstedes, saaledes at Enhver, der havde løst Sognebaandet, kunde tilkalde en fremmed Præst for af ham at modtage Alterens Sacramente i sin egen Kirke, saa vilde Conseqventen deraf være, at en fremmed Præst kunde holde Gudstjeneste i Sognets Kirke; men de ærede Forslagsstillere have jo erklæret ved første Behandling, at dette ikke var deres Mening. Jeg kan derfor ikke slutte mig til Underændringsforslagene, men skal, uagtet alle de Betæneligheder jeg har derved, slutte mig til de Ændringsforslag, der foreligge fra Udvalgets Fleertal, og jeg vil da haabe, at Biflappen vil træffe saadanne Foranstaltninger i de enkelte Tilfælde, som kunne være hensigtsmæssige.

J. M. Hansen: Den ærede sidste Taler motiverede en Afstemning mod Fleertallets Forslag; men sluttede dog med, at han vilde stemme for dem; med denne Slutningserklæring bliver det altsaa mindre vigtigt at indbegaae, hvad han iverigt har udtalt imod Lovforslaget, og jeg skal derfor gjøre det meget kort. Efter den ærede Rigsdagsmands Mening var denne Lov ikke en nødvendig Følgesætning af Loven om Sognebaandets Løsning; den sidstnævnte Lov kunde meget godt bestaae, uden at nærværende Lov kom til. Deri har den ærede Rigsdagsmand Ret; det have vi jo seet, thi Loven om Sognebaandets Løsning har nu bestaaet i 6 Aar, uden at det Lovforslag, der her foreligger, endnu er blevet til Lov; dette beviser altsaa, at Loven af 4de April 1855 kan bestaae uden den foreliggende Lov. Men Spørgsmaalet er, om den tilfulde opnaaer sin Hensigt, naar denne Lov ikke kommer til, og jeg maa da udtale det som min Overbeviisning, at Loven om Sognebaandets Løsning ikke tilfulde kan svare til sin Hensigt, uden at nærværende Lov kommer til. Den ærede Rigsdagsmand meente, at Loven om Sognebaandets Løsning var en god Lov, men han begrundede denne sin Mening derpaa, at den tillige indeholdt en bethpelig Tvang med Hensyn til dens Benyttelse; men naar Loven er saa god, er